

JUSTIITSMINISTEERIUM

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 03.10.2024

Meie 06.11.2024

nr SOM/24-0999/-1K,
1.2-1/2494
nr 8-2/7052

Ravimiseaduse jt seaduste muutmise seaduse väljatöötamiskavatsuse koostöölastamine

Sotsiaalministeerium on saatnud Justiitsministeeriumile koostöölastamiseks ravimiseaduse jt seaduste muutmise seaduse väljatöötamiskavatsuse (VTK).

Justiitsministeerium koostöölastab VTK, kuid palub eelnõu koostamisel pöörata tähelepanu järgmisele.

1. Väljatöötamiskavatsuse keskne muudatus on apteegis pakutavate teenuste ringi laiendamine. Samas käsitletakse VTK-s küsimust, milliseid teenuseid oleks võimalik ja otstarbekas apteegis osutada, vaid põgusalt. Mainitakse, et arueludes on olnud sellised teenused nagu sõeluuringute kodutestide jagamine, tubakast loobumise nõustamine, ravimite kasutamise hindamine, vaksineerimine ja retseptide pikendamine. Juhime tähelepanu, et inimese (aga ka näiteks tervishoiuteenuse osutaja) vaatest sõltub muudatuse mõju eelkõige teenuste profiilist ning mitte asjaolust, kas tegemist oleks õiguslikus mõttes tervishoiuteenuse või apteegiteenusega. Palume seaduseelnõu seletuskirjas põhjalikumalt selgitada, milliseid teenuseid on kavas apteekide kaudu osutada.

2. VTK-s on sihtrühmi kirjeldatud hästi, kuid soovitame eraldi sihtrühmana tuua välja ka apteegiteenuse osutajad (nende arv), kuna uute teenuste pakkumine võib sõltuda ettevõtja ärieesmärkidest. Võimalik, et analüüsimist vajab ka küsimus, kas pakutavad teenused võivad hakata varieeruma sõltuvalt apteegi frantsiisisuhtest (ligikaudu 93% apteekidest Eestis on nn frantsiisiapteegid). Palume muudatuste edasise väljatöötamise käigus arvestada, kas ja kuidas võivad need mõjutada konkurentsiolukorda apteegiturul, mis teatavasti ei ole väga hea. Kui apteegiteenus loetakse TTKS-i mõistes tervishoiuteenuseks, siis kas see võib mõjutada uute ettevõtjate turule sisenemist.

3. VTK-s on mainitud põhiseadusest tulenevat igaühe õigust tervise kaitsmisele. Kui hinnata muudatuste seoseid põhiõigustega, siis tuleks objektiivsuse huvides tuua välja ka puutumust muude põhiõigustega (näiteks võimalik eraelu puutumatuse riive tulenevalt muudatusest, millega antakse apteekritele ligipääs terviseandmetele, ettevõtlusvabaduse riive, kui apteegi muutmine tervishoiuteenuse osutajaks tooks kaasa apteegipidajate jaoks täiendavaid piiranguid või nõudeid vms). Tuletame meelde, et eelnõu koostamise etapis tuleb kontrollida asjassepuutuvate põhiõiguste riive põhiseaduspärasust – hinnata riive põhjendatust ja proportsionaalsust. Samuti palume võimalusel eelistada lahendusi, mis ei suurendaks ettevõtjate ja teiste isikute asjaajamiskoormust.

4. Juhime tähelepanu ka muudatusega kaasnevale kohustuste kasvule. Kui apteegis tulevikus osutatavad teenused vastavad oma sisult võlaõigusseaduse (VÕS) 41. peatükis reguleeritud tervishoiuteenustele, on mõistlik, et neile teenustele laieneksid ka VÕS-s sätestatud kohustused (VTK-s juba nimetatud teavitamise, nõusoleku saamise ja dokumenteerimise kohustus, aga ka saladuse hoidmise kohustus jne). Lisaks tuleb arvestada ka tervishoiuteenuse osutaja vastutuse sätetega, mille osas täiendab VÕS-i tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seadus. Kuigi VTK-s seda seost nähakse ja nenditakse, et „Viidatud kohustuste rakendamist ja mõju kavandatavale apteegis osutatavale tervishoiuteenusele tuleb hinnata“, on selge, et mõlemas õigusaktis sisalduvad

kohustused toovad tervishoiuteenuse osutajale kaasa üsna märkimisväärsed kulud. Palume eelnõu koostamisel kindlasti põhjalikumalt analüüsida muudatusega kaasnevat mõju, sh kulusid teenuse osutajale.

5. Apteekide suurem integreerimine esmatasandi tervishoiusüsteemi on tervikuna oluline poliitikameede. Soovitame eelnõu koostamise etapis kavandada muudatuste järelhindamine, mis võimaldaks õigusloomeprotsessi osana tagant järele hinnata, kuidas muudatused ellu rakendusid (juhend järelhindamise kavandamiseks seaduseelnõus: <https://www.just.ee/media/3958/download>).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Mari Käbi 5865 8226
Mari.Kabi@just.ee
Karin Maisvee
Pilleriin Lindsalu